UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Decretum Gratiani

Gratianus <de Clusio>

Parisijs, 1542

Sexta, an vsurarij possint penite[n]tiam agere? Non: si habeant vnde possint restituere.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62466

Visual Library

NOn ſane quicquid ab inuito ſumitur,iniurioſe aufertur[a]. nam plerique nec medico[b] volūt reddere honorem ſuū,nec operario mercedem:nec tamē hec que ab inuito accipiūtur,per iniuriam accipiūtur:que potius p iniuriā non darent. Sed nō ideo debet iudex vendere iuſtū iudicium, aut teſtis teſtimoniū verū,qꝛ vēdit aduocat⁹ iuſtū patrociniū[c], iuriſperitus verū ꝯſiliū. Illi eñ inter vtrāqꝫ partē ad examen adhibētur: iſti ex vna parte ꝯſiſtunt. Cū autē iudicia et teſtimonia, q̄ nec iuſta nec vera vendenda ſunt,iniqua et falſa vendunt: multo ſceleratius vtiqꝫ pecunia ſumit,qꝛ ſcelerate etiā q̄ꝫ uis a volentibus datur. Ille[d] tñ ſolet male ſibi ablatam pecuniā repetere,qui iuſtū iudicium emit: qm̄ venale eſſe nō debuit. Qui vero p iniquo iudicio dedit:vellet quidē repetere, niſi timeret vel puderet emiſſe. Sūt alie perſone inferioris loci que ab vtraqꝫ parte nō inſolenter accipiunt[e],ſicut officialis et q̇ amouet[f],et cui admouet officium:ab his extorta p immoderatā improbitatē repeti[g] ſolēt: magiſqꝫ[h] reprehendimus qui talia inuſitate repetierunt,q̄ꝫ qui ea de more ſumpſerūt:quoniam multe neceſſarie perſone[i] rebus humanis vel inuitantur hmōi cōmodis vel tenentur. Iſti ſi viam vite mutauerint aut excellentioris cōſcenderint ſanctitatis gradū: facilius ea que hoc modo acquiſierunt,tanq̄ꝫ ſua[k] pauperib⁹ largiūtur,q̄ꝫ eis a quibus accepta ſunt,tanq̄ꝫ aliena reſtituant. Qui vero cōtra ius ſocietatis humane furtis,rapinis,calumnijs,oppreſſionibus,inuaſionib⁹,aliqua abſtulerint: reddenda potius q̄ꝫ donāda[l] cenſemus zacchei publicani[m] exemplo.

Queſtio.vj.

QUod vero[n] penitentia agi non poſſit niſi res aliena reddatur, teſtatur Auguſti.in epiſtola ad Macedonium.

Penitentia non agitur ſi aliena res non reſtituatur.

SI res aliena ppt quā pctm̄ eſt,reddi poſſit ⁊ nō redditur, pnia nō agitur,

NOn ſane. Caſus. Hoc ca.diuiditur in duas partes. In prima parte oſtendit q̄ pſone poſſint vendere ſuum patrociniū vel laborem: vt medici,operarij, aduocati,⁊ officiales.ſꝫ officiales ab vtraqꝫ parte recipiūt:alij vero tm̄ ab vna. Sūt et alie pſone que vēdere nō poſſunt: vt iudices ⁊ teſtes,qui magis peccant ſi pecuniā pro falſis et iniquis iudicijs ⁊ teſtimonijs accipiūt,q̄ꝫ ſi accipiūt pro veris. In ſcda parte dr q̓ illd q̄d officiales acq̄runt rōne officij etiam cū peccato,poſſūt pauperib⁹ erogare.que p̄o furto vl' rapina vel inuaſione acquirunt,non ſunt pauperibus erogāda. Secūda ibi: Iſti ſi viā. Et ſcias q̓ hu.intelligit illud verbū:iſti ſi viā.de oibus ſupradictis:ſcilꝫ iudice,aduocato,teſte,officiali,et iuriſperito.

Cōc. l.diu⁹. cū not. ff.de re iudi.et bal.i.l. cōparationes. C.de fi. inſtru.

a Aufert. Per iudicem.

b Nec medico. premittit enīꝫ hic medicos quaſi digniores,cū tamen medici nō ſint maioris valoris q̄ꝫ obſtetrices,vt.C.cōmu.de leg.ſi duobus.j.reſpon.

c Patrociniū. Hoc eſt ꝯtra Gra. qui dicit nihil poſſe recipi pro iuſto patrocinio: vt no. xj.q.iij.nō licet.

Adde qñ dn̄t recipe: no.glo. et Cy.i l.j.C.d̄ ſuff.

d Ille.arg.cōtra illos qui dicūt ſi dedi tibi pecuniā vt pro me iudicares in iuſta cauſa q̓ non poſſum repetere pecuniā datā: vt.ff.de cōdi.ob tur.cau.l.ij.vbi dr q̓ talis litē pdit,qꝛ videt velle iudicem corrūpere. Ego credo q̓ poſſit talis repetere pecuniā ſi nō eo aio dat vt iudicē corrūpat:nā ſi dat eo aio vt ius ⁊ quietem ſibi ꝯſeruet:tūc pōt repetere:vt pbat ex de ſim.dilect⁹.ſꝫ ibi dicit q̓ repetit ſi nō ſeruat pactū.

e Accipiunt. Sportulas.

f Amouetur. Videtur diſtinguere iter perpetuos et temporales officiales. Temporalem vocat eum qui amouetur: perpetuum vocat eum cui perpetuo admouetur id eſt traditur tale officium.

g Repeti. De facto.

h Magiſqꝫ. Hic vult dicere q̓ officiati reprehēduntur nō ex eo q̓ aliqua extorquent,ſed qꝛ ea immoderate exquirūt. vnde talia non repetuntur ab eis,niſi certum ſit eis ſalariū conſtitutū: tūc enim ſi aliquid vltra hoc petierint,crimine concuſſionis tenent: vt.xxiij.q.j. militare.⁊ ſoluent quadruplum.xviij.diſt.quoniam.

i Neceſſarie perſone. ad officium tale.

k Tanq̄ꝫ ſua. Argu.q̓ de rebus illicite acquiſitis, dum tñ transferat dominiū in accipientem,fit eleemoſyna: vt.ſ.eo.qui habetis.

l Donanda. pauperibus.

m Zacchei publicani. qui dixit: Si quem defraudaui,reddo quadruplū.⁊ ſic ptꝫ q̓ licite quadruplū vl' duplū peti pōt vt.xij.q.ij.cum deuotiſſimam.

QUod vero. Hec.q.diuiditur i quatuor partes: in prima quarū probat per ca. Aug.q̓ nō agitur pnia digna ſi res non reſtituit. Scda ibi: Si p̄o. Tertia ibi: Pro malꝫ. Quarta ibi: Furtum autem. Jo.de fan.

Caſus. Hic intitulat.vj.q.in qua queritur vtrū qs penitere poſſit niſi reddat aliena? Et reſpon.q̓ non, ſi pōt reddere ea vel eorum eſtimationem.

Cōc. tex.i.l.j. ·§.ē em ff.d̄ va. et extor. cog.

n Quod p̄o. ſi ue ſint raptores ſiue fures,verā penitētiā nō poſſunt agere.i.fructū vere penitētie nō cōſequuntur: vt.j.e.ca.j.tamen admitti debent ad penitentiā: vt ex de penitē.et remiſſio.quod quidam.⁊.j.de peniten.diſt.iij. ·§.vlti.⁊ diſtin.v.falſas.

SI res aliena. Caſus. Macedonius de quatuor queſiuit ab Auguſtino. Primo,an dimittat peccatum niſi reſtituatur ablatum? Et reſpondet q̓ non, ſi poteſt reſtitui. Secundo,an fur poſſit verberari cuꝫ ſe negat habere quod reddat:putatur tamen habere. Et reſpon.q̓ ſic. Tertio,an eccleſia pro talib⁹ verberatis poſſit intercedere.⁊ rñ.q̓ ſic,non vt ablata nō reddantur:qꝛ ſic ſocia criminis videretur. Quarto,an clerici debeant tales verberare,vel verberandos iudici tradere ſeculari.⁊ rñ.q̓ nō: ſed minari ſibi humanum iudiciū aliquādo:diuinū p̄o ſemp:quādoqꝫ clam:qñqꝫ manifeſte:prout peccatū eſt occultū vel manifeſtū: vel prout exigit diuerſitas pſonarū. Scda reſpōſio eſt ibi: Huic certe non. Tertia ibi: Sed nō in humanū. Quarta ibi: Sed nunquid. Nos ſupple clerici.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

g ¶ Niſi reſtituatur. videt᷑ hic ꝙ quantocũqꝫ tẽpore quis alienam rem poſſederit, ꝙ non currit in ea preſcriptio: vt.xxxiiij.q.ij.ſi virgo. nã diuturnitas tẽporis nõ minuit ſed auget peccatũ ⁊ aggrauat: vt.xxiiij.q.j. ſchiſma. vnde in preſcriptione req̃rit᷑ bona fides a principio et in medio ⁊ in fine ⁊ ex oi tẽpore pſcriptionis: vt extra de preſcrip. qm̃ omne. Tu dicas ꝙ ſi ex oi parte preſcriptiõis habuit bonã fidẽ: tũc res illa facta ẽ ſua de beneficio iuris. vnde tunc non eſt dicendũ ꝙ habeat cõſcientiã rei alienę: licꝫ poſt tẽpus preſcriptionis incipiat ſcire rem alienam fuiſſe: niſi velis intelligere. i. rei q̃ fuit aliena. Quidam tamẽ dicũt ꝙ ſi aliquis rẽ preſcriptã haberet ex cã lucratiua, tenetur ipſam reſtituere ſi remordet ipſum cõſcientia: qꝛ nihil deperire credimus eccleſię vtilitatibus ſi ea que ſunt aliena reddãtur: vt.liiij.diſt. generalis. ſed ſi eam habet ex cauſa nõ lucratiua, non tenetur: vt.ff. de his que l fran. cre. qui autẽ.§.ſi quid cũ pupillo.

preſcriptione cõpleta ſuper veniat mala fides an debeat reſtitui. Ut ex. de pſue. ca. vlti. et de ſimo. cũ i eccłie. et de eo q̃ dux. i ma. cũ hẽt iu pa ſi. ar.

Ut ala. qð dic vt no. et de pſcrip. vigilãti ⁊ de cõceſ. pre. ben. ca. nulla. Ar.

ſed ſimulat᷑. ſi autẽ veraciter agitur, nõ remittit᷑ peccatum niſi reſtituat᷑ᵃ ablatũ: ſi (vt dixi) reſtitui põt. plerũqꝫ eñ qui aufert, amittit ſiue patiendoᵇ malos, ſiue ipſe male viuendo nec aliud hꝫ vnde reſtituat.

¶ Huic certe non poſſumꝰ dicere, reddeᶜ qð abſtuliſti: niſi cũ habere credimꝰ, et negare. verũ quidẽ ſi aliquos ſuſtinet cruciatꝰᵈ repẽte dũ exiſtimatur habere qð reddat, non eſt iniq̃tas: qꝛ ſi non eſt vnde reddat ablatã pecuniã: tñ dũ eã per moleſtias corporales reddere cõpellit᷑: pctiᵉ q̃ male ablata eſt, penas luit. ¶ Sed nõ inhumanũ eſt etiã ꝓ talibꝰ intercedereᶠ, nõ ad hoc vt minime reſtituant᷑ aliena: ſꝫ ne fruſtra homo in hominẽ ſeuiat. ⁊ paulopoſt. Illud ꝟo fidẽtiſſime dixeri, eũ q̃ ꝓ hoie ad hoc interuenit, ne male ablata reſtituat: et q̃ ad ſe cõfugientem (quãtũ honeſte põt) ad reddẽdũ nõ cõpellit: ſociũ eſſe fraudis et criminis. nã miſericordiꝰ opẽ noſtrã talibꝰ ſubtrahimusᵍ q̃ impẽdimus. Nõ eñ opẽ fert q̃ ad peccandũ adiuuat: ac nõ potiꝰ adiuuatʰ, ſed obuiat ſubuertẽdo atqꝫ opprimẽdo. Sed nũquid nos ideo aut erigereⁱ aut erigendũ tradereᵏ vel poſſumus vel debemus? Agimꝰ quãtũ epãlis facultas dat: ⁊ humanũ q̃dẽ nõ nũqꝫ, ſꝫ maxime ac ſemp diuinũ iudiciũ cõminãtes. Nolentes autẽ reddere q̃s nouimus et male abſtuliſſe, ⁊ vnde reddãt hr̃e: arguimꝰ, increpamꝰ, obteſtamur, quoſdã clãˡ quoſdam palãᵐ: ſicut diuerſitasⁿ pſonarũ diuerſam videt᷑ poſſe vel velle accipere medicinam.

Si vero rẽ alienã q̃s cõſecrauerit: nõ eandẽ, ſed eſtimationem eius reſtituere debet.

Unde Grego.

¶ Qui rẽ alienã cõſecrat, eiꝰ eſtimationẽ reſtituat.

Comperimꝰ nullã extitiſſe cauſaꝫ ꝓ q̃ res eorũ potuiſſent rõnabiliter a te occupari, atqꝫ eas inconſulte ac temere conſecrari. idcirco experiẽtię tue precipimus vt quia qð ſemel cõſecratum eſt eisᵒ non valet vltra reſtitui:

l ¶ Erigere. i. penas corporales infligere. Sꝫ nonne clerici poſſunt vel eccleſia põt penas corporales infligere: vt.v.q.v. illi q̃. ⁊.xxiiij.q.v. circumcelliones? Reſpondeo, poteſt vel poſſunt, ſed nõ tãtas quãtas ſecularis iudex. non enim poteſt punire quantũ ad mẽbri mutilationem: vt extra de rapto. in archiepiſcopatu.

k ¶ Tradere. ſi ergo clericꝰ cepit furem in domo, non tradet ipſum iudici. ſed ſi iudex furẽ captũ ei abſtulerit vi, non imputat᷑ clerico. alioq̃n licite auferrentur clericꝭ ſua: vt.xxiiij q.v. vnum ſolum. Item nec clericuꝫ depoſitum tradet epũs iudici. extra de iud. at ſi clerici. Ut᷑ dic ꝙ clerici tales maleficos poſſunt tradere curie: non vt puniantur ad ſanguinis effuſionem, ſed alio modo: vt extra de iude. ita quorũdã. et xj.q.j. ſi quis ſacerdotum.

l ¶ Clam. ſi eſt occultũ.ij.q.j. ſi peccauerit.

m ¶ Palã. Si eſt manifeſtũ. vj.q.j. ſi omnia.

n ¶ Diuerſitas. argu. ꝙ ſm diuerſitatẽ perſonaruꝫ diuerſe pene ſtatuunt᷑: vt.xij.q.ij. fraternitas.xxiiij. q.iij. corripiant᷑.

Pena corporalis ab eccleſia põt infligi.

Clericꝰ an poſſit furẽ tradere iudici.

ij.ps.

De hoc etiã no.xxiij q.iij. maximianꝰ. ibi videas. ⁊ ij.q.vij laicos. Archi.

b ¶ Patiendo. i. permittẽdo ꝙ aliꝗ male ei auferãt.

c ¶ Redde. hoc intellige quando fur vel raptor non eſt ſoluendo. ſed ſi eſſet ſoluẽdo: licet res quam abſtulerit, ſine culpa ſua periſſet: tamẽ tenet᷑ reddere eſtimationẽ ipſius: vt.C. de fur. ſubtracto.

d ¶ Cruciatus. Arg. ꝙ qui pauperes ſunt, ⁊ nõ ſunt ſoluẽdo, ſemper verberãdi ſunt pro debito: vt.xij.q.ij. fraternitas. et in.l. libertus. et hoc eſt verum vbi cõueniuntur ex maleficio. ſed ſi cõueniuntur ratione cõtractus alicuius, tũc ſufficit cedere bonis: vt.C. qui bo. ce. poſ.l. vlti.

Pauperibus q̃n ꝙ ſufficit bõis cedere.

e ¶ Peccati. ergo adhuc non eſt liberatꝰ a debito, ſed tantũ a pena. vnde ſi poſtea peruenerit ad pinguiorẽ fortunã, eque põt ꝯueniri ſicut ille q̃ ex aliquo ꝯtractu eſt obligatꝰ. inſti. de ac.§. vlt. ⁊ ex. de ſol. odoardus.

f ¶ Intercedere. vt.xxiij.q.v. reos.xvij.q.iiij. reũ. ⁊ eſt hic arg. ꝙ clericꝰ in foro ſeculari põt aliquẽ defendere in cauſa ſanguinis: vt.xxiij.q.v.c.j.ij.⁊.iij.

g ¶ Subtrahimꝰ. Arg. ſ.v.q.v. non omnis.

h ¶ Adiuuat. Arguit᷑ ꝙ nõ debemꝰ dñõs noſtros iuuare in illicitis.xj.q.iij. ſi dñs. ⁊ ca. nõ ſemper.

¶ Si vero rẽ alienam. ¶ Hec eſt ſecunda pars. Jo. de fan.

¶ Caſus. Dictũ eſt ſupra ꝙ res aliena dño reſtitui debet. Nunc vero ponit Gra. caſum in quo non ipſa ſed eiꝰ eſtimatio eſt reſtituẽda, puta cũ res aliena fuerit cõſecrata. ⁊ ob hoc inducit ſequens ca.

Comperimus. ¶ Caſus. Aliquis rapuit argentũ vel aurum. epũs hoc ſciẽs, calices inde factos temere ⁊ inconſulte cõſecrauit. Precepit ergo Gregoriꝰ cuidam vt cõpellat epiſcopum ad eſtimationẽ rei ablate, ⁊ non ad rem ipſam cõſecratam. Et dicit Beneuẽ. ⁊ etiã Hugo. hoc innuit, ꝙ epiſcopus qui conſecrauit, raptor fuit illius argenti ⁊ auri.

o ¶ Eis. i. laicis: quia res ſemel conſecrata non debet ammodo ad prophanos vſus redigi: vt.xij.q.ij. aurũ. et.j. de conſe. diſt.j. ligna. Si autẽ res illa fuiſſet alicuius eccleſię illi bene eſſet reſtituenda: vt.xij.q.ij. apoſtolicos. ⁊.xvij.q.iiij. queſti. aliud tamen eſt in re animata. Nam ſi ſeruus alicuiꝰ fuit conſecratus, bene reſtituitur dño ſuo: vt.liiij. diſt. ex antiquis. ſed hoc ideo eſt, qꝛ cum ſeruꝰ ſit res aiata, delinquit permittendo ſe

Ubi de hoc ibi loq̃t᷑ de monaſterio de rebꝰ eccleſię cõſtructo qð dꝫ reddi ipſi eccłie ſm L. ⁊ hꝰ etiã no. Ray. in ſũ. de immu. ec. §. item pone. Archi.

ordinari.ſʒ res inanimata in nullo delinquit, vt vides in ſimili.vij.q.j.epiſcopꝰ in dioceſi. Eandem rationem aſſignat lex ꝙ ſi neſcio vbi ſit ſeruus meꝰ,nõ ideo poſſeſſionem ipſiꝰ perdidi.ſed aliud eſt in his que anima carent: vt.ff.de acquir.poſ.ſi rem mobilem.⁊.l.pomponius.in prin.

que ita committitur in muliere pulchra ſicut in turpi:ita in ancilla ſicut in ingenua:eque in paupere vt in opulenta.

b ¶ Quod furto. Huic obuiat quod dicitur.ff.de abig.l.j.vbi perpenditur ꝙ magis quis punit pro boue ꝙ̄ ꝓ oue: q2 ꝓ boue dat v.boues pro oue iiij. Sʒ dicas ꝙ ibi dicit ꝙ dabit.iiij. oues:intellige preter illā quā abſtulit. Item eſt contra extra de ſi.⁊ ſi queſtiones.vbi nõ cõmittit ſimonia in modico ſicut in magno.ſed intellige ꝙ ita nõ preſumitur cõmitti in modico ſicut i magno.quandoqꝫ tñ ꝓ modico nec magis nec minus: vt de conſe.diſt.ij.reuera.in princi.vbi dicit ꝙ oẽs in deſerto mortui ſunt: et tamē duo ex eis non fuerunt mortui:ſcilʒ Caleph ⁊ Ioſue.lxxvj.diſti.ieiunium.ſic ergo pro minima re poteſt agi ꝺ furto: vt hic.⁊ inſtit.de re.di.§.gallinarū.licet actio ꝺ dolo nõ det ꝓ minima re: vt.ff.de dolo.idē.

Simonia nõ fit i modico.

Furti agit ꝓ modico.

iij.ps. ¶ Pro malis ... Hec eſt.iij.pars queſt.Io.de fan.

¶ Caſus. Adhuc ꝓbat Gratianꝰ ꝙ eccleſia pro malis intercedere poteſt et non eos temere defēdere.⁊ ad hoc inducit ſeq.ca.

Ex iſto tex. infert ꝙ aliqñ ꝗs rem ſuā vendere cogit.con cor.tex.i.l.ſi.ff. ad legē iu.ꝺan no.bar. in.l.annonaʒ. ff.ꝺ na. et ex. cri.

Hi qui in furtis. ¶ Caſꝰ. Quidā noīe Romanꝰ Romane eccleſie defenſor latrones temere defendebat.q̄re Gregorius ꝑcipit ei ne fures iniuſte defendat,ne ex hoc ipſa infametur eccl'ia, ſed monendo ⁊ intercedendo opem ferat inquātū decet eccleſiam.

iiij.ps. Eccl'ie imunitate nõ oēs malefactores potiunt. ⁊ alias furtū.

a ¶ Iniuſte.i.nimis improbe ⁊ importune.et hoc verum eſt cū ſcit aut credit eos iuſte cõdemnatos. Si autē fugerint ad eccleſiam,tūc omnibus modis quibꝰ poteſt tenetur eos defendere,niſi ſit publicꝰ latro / vel nocturnꝰ depopulator agrorum: vt xvij.q.iiij.reum.⁊ ca.ſicut.⁊ extra de immu.eccle.⁊ inter alia. Si autē fuerit iniuſte cõdemnatus:tunc eccleſia tenetur eū modis oībus iuuare. vnde iſtud eſt preceptū: Eripe eum qui ducit ad mortem: vt.xxiij.q.iij. non inferenda.

ſtudij tui ſit vt ipſe eṗs debeat preciū dare. ⁊ Pro malis autē apꝺ principes eccl'ia dʒ intercedere,non eos temerario auſu defendere.

Unde Gre.Roma.defenſori.

¶ Eccleſia ꝓ malis intercedat,non eos temerario auſu defendat.

Hi q̄ in furtis publicis implicati ſunt,a nobis non videantur iniuſteᵃ defendi:ne opinionem male agentiuʒ ex indiſcrete defenſionis auſu in nos vllo modo transferamus:ſed quantū decet eccleſiā,admonēdo,⁊ verbū interceſſionis adhibendo,q̄bus valetis ſuccurrite vt alijs opē feratis,et opinionē ſancte eccleſie nõ inquinetis. Furtuʒ autē non tam in quātitate rei ꝙ̄ in affectu furantis conſideratur. Unde Hierony.in epiſtola ad Titum.

¶ Nõ ſolū in maiorībꝰ furtuʒ cõmittit,ſʒ etiā in minorībꝰ.

Fur ⁊ autē nõ ſolū ī maiorībus ſʒ in minorībꝰ etiā iudicatur.non eñ qꝺ furtoᵇ ablatū eſt,ſʒ mēs furantis attēdit. Quomodo in fornicatiõeᶜ nõ idcirco diuerſa ſit fornicatio ſi mulier ſit pulchra aut deformis, ancilla aut ingenua, paupcula aut opulēta:ſʒ qualiſcūqꝫ illa fuerit,vna eſt fornicatio:ita in furto ꝙ̄tūcūqꝫ q̄s abſtulerit,furti crimē īcurrit.

¶ Cauſa.xv.

Quidam ſacerdos crimie carnis lapſus eſſe perhibetur anteq̄ʒ ſacerdotalem benedictionem cõſequeretur.poſtq̄ʒ vero ſacerdotium adeptus eſt, in furorem verſus quendam interfecit.recuperata vero ſanitate,apud epiſcopū accuſat ab ea cum qua lapſus eſſe dicitur.eṗs autē die dñico cauſam examinat. ſacerdos inficiatur crimen ſibi illatū.quorūdam clericorū ſibi patrocinia querit.illi ꝯo non ſine precio ſibi patrocinantur.tandē eṗs confeſſionē queſtionibus extorquet.demuʒ ſolꝰ ⁊ abſqꝫ ſynodali audiētia illum ſententia ferit. Querit autē an ea q̄ mēte alienata fiunt,ſint imputanda? Scꝺo:an ꝓ impenſis patrocinijs liceat clericꝭ munera exigere? Tertio: an ex mulieris cõfeſſione iſte ſit cõdemnandꝰ? Quarto: an die dñico eius cauſa ſit ventilanda? Quinto:an ſibi neganti purgatio ſit deferenda? Sexto:an eius confeſſio cruciatibus ſit extorquenda? Septimo:an abſqꝫ ſynodali audientia epiſcopus valeat ſacerdotem dānare? Octauo:ſi ſponte cõfeſſus eſt aut ab alijs conuictꝰ fuerit ꝙ ante ordinationē peccauerit:an ſuſcepti ordinis officiuʒ exeq̄ ſibi liceat?

c ¶ Fornicatiõe. H.dixit magꝭ peccari cū pulchra ꝙ̄ cuʒ deformi: quia magꝭ voluptuoſe cognoſcit pulchrā ꝙ̄ ſʒ in deformi ꝙ̄ citiꝰ pōt,abſoluit ſe. Baʒ.dixit magis peccari cum deformi: q̄a plura ſunt que ſuadent commiſceri pulchre ꝙ̄ deformi,ſcilicʒ pulchritudo eius et libido.

Quidā ſacerdos. ¶ Caſꝰ. Supra in prima cauſa tractatum eſt de auaritia que obumbrat mentem clericorum.ſed quia incontinentia idem facit,ideo ſubnectit.xv.cauſam,in qua de incontinētia tractat et de his que fiunt mente alienata,⁊ de alijs multis.que vt melius pateant,thema proponit de quo octo elicit queſtiones. ¶ Caſus thematis talis eſt. Quidam cuʒ eſſet clericus,fornicationem commiſit:poſtea ſacerdos factus furioſus quēdam hominem interfecit.recuperata ſanitate mulier quā cognouit,ipſum apud epiſcō.

¶ Furtum autē. ¶ Hec eſt.iiij.pars.q.ẜm Io.de fan.

¶ Caſꝰ. Quia ſupra facta eſt mētio de furto:ideo nūc oſtendit Gratianꝰ ꝙ furtum magis conſideratur in affectu furantis,ꝙ̄ in quantitate exteriori.⁊ ad hoc inducit ſequens cap.

Fur autem. ¶ Caſꝰ. Oſtēdit Hieronymus in hoc cap.ꝙ furtū ita committitur in re parua ſicut in re magna: vbi magis attēditur mens furātis,ꝙ̄ quātitas rei ablate. Et hoc ꝓbat ad inſtar fornicationis,